

Vyučovací předmět :	Český jazyk a literatura
Období – ročník :	3. období – 8. ročník
Učební texty :	Český jazyk pro 8.ročník ZŠ a víceletá gymnázia (Fraus 2005) Pracovní sešit pro 8.ročník ZŠ a víceletá gymnázia (Fraus 2005) Čítanka pro 8.ročník ZŠ a víceletá gymnázia (Fraus 2005)

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
2. rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
3. rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
4. dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
5. odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
6. v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
7. zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
8. využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
9. uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
10. využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

11. spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
12. rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémehch
13. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
14. správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
15. využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

16. rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
17. v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
18. rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

19. uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
20. rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
21. formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
22. tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
23. rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
24. rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
25. uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
26. porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
27. vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Cílové zaměření předmětu v 8. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 8. ročníku směřuje k:

- ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě;
- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu;
- osvojování souvislého, plynulého a srozumitelného vyjadřování;
- osvojení pravidel pro vytváření psaných textů, jejich využívání v praxi;
- porozumění různým druhům textů, poznání záměrů autora;
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků;
- poznávání uměleckých prostředků v textu;
- rozvíjení zájmu o četbu;
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie).

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
MLUVNICE				
<p>OVO 12: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh</p> <p>OVO 18: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p> <p>OVO 13</p> <p>OVO 15: využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prohlubuje osvojování spisovné podoby českého jazyka - rozvíjí vztah k českému jazyku - dbá na kultivovaný mluvený i písemný projev - používá samostatně slovníky - rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov 	<p>Opakování učiva 7.ročníku Úvod do učiva 8.ročníku</p> <p>Obohacování slovní zásoby Nauka o tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - synonyma, homonyma - tvoření slov (odvozování, skládání, zkracování) - spojování slov v sousloví - přijímání slov z cizích jazyků 	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání	září
<p>OVO 13: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p>OVO 11: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozšiřuje si slovní zásobu - samostatně pracuje se SSČ a SCS - nahrazuje cizí slova v textu českými výrazy - zjišťuje význam a původ cizích slov - osvojí si pravopis všech typů vlastních jmen 	<p>Slova přejatá (výslovnost, pravopis)</p> <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - skloňování jmen přejatých a cizích vlastních jmen - užití vlastních jmen v textu 	VMS 1 Evropa a svět nás zajímá	říjen
<p>OVO 17: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfológický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p>	-	<p>Slovesný vid</p> <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - psaní i/y v koncovkách - psaní předpon s-,z-,vz- a předložek s/se, z/ze 	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání	listopad
<p>OVO 16: rozlišuje významové</p>	- využívá poznatků o jazyce ke gramaticky a věcně správnému	- psaní skupin bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně		prosinec

<i>vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</i>	<i>písemnému projevu</i> - orientuje se ve stavbě věty jednoduché - užívá větné členy ve větách - seznamuje se s jednotlivými vedlejšími větami a postupně je zařazuje do souvětí - nahrazuje větné členy vedlejšími větami - určuje druhy vět vedlejších - zvládá interpunkci v souvětí	Skladba - věta jednoduchá, souvětí - druhy vět vedlejších, vedlejší věta přípustková		
OVO 16: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- chápe obsahovou souvislost mezi hlavními větami - orientuje se ve složitějších souvětích	Významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami, souvětí souřadné - hlavní věty v poměru slučovacím a odporovacím	OSV 1 Rozvoj schopností poznávání	leden
OVO 16: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí OVO 17: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- orientuje se v různých typech výpovědí - prohlubuje své znalosti při určování druhů vedlejších vět - zdokonaluje se v základních pravopisných jevech	- významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami: - v poměru stupňovacím - v poměru vylučovacím - prohlubování znalostí v určování druhů vedlejších vět - procvičování pravopisu		únor
OVO 16: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- zvládá interpunkci v souvětí - chápe obsahovou souvislost mezi hlavními větami	- významové poměry mezi hlavními větami: - v poměru příčinném - v poměru důsledkovém - složitá souvětí		březen
OVO 15: využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů	- chápe vztah souřadnosti mezi jednotlivými větnými členy - rozlišuje souvětí souřadné a	Významové poměry mezi větnými členy Souvětí souřadné a podřadné		duben

<i>podle komunikační situace</i>	<i>podřadné</i> - graficky znázorňuje stavbu souvětí			
OVO 10: využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem	- zvládá problematiku interpunkce - rozlišuje spojovací výrazy – spojky, vztažná zájmena, příslovce	Spojovací výrazy v souvětí, interpunkce v souvětí Jazykové rozbory, složitější souvětí		květen
OVO 4: dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci OVO 5: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	- má přehled o slovanských a světových jazycích - odliši spisovný a nespisovný jazykový projev (nářečí, obecnou češtinu) - vhodně využívá spisovnou češtinu vzhledem ke komunikačním záměrům	Obecné výklady o českém jazyce Slovanské jazyky - rozdělení slovanských jazyků Útvary českého jazyka a jazyková kultura - spisovná čeština - slang, argot, obecná čeština, nářečí - jazyková kultura Shrnutí	OSV 8 Komunikace	červen
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
OVO 8: využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	- využívá získaných dovedností ke kultivovanému vyjadřování - rozvíjí četbu s reprodukcí - seznamuje se s odborným textem, jeho stavbou - vyhledává hlavní myšlenky textu	Úvod do učiva slohu - jazykové styly - slohové postupy - slohové útvary Výtah - práce s odborným textem - osnova - výpisky	<u>EV 4 Vztah člověka k prostředí</u>	září
OVO 4: dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- rozvíjí schopnost využití vhodných jazykových prostředků (výběr slov, přirovnání)	Charakteristika literární postavy	<u>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání</u>	říjen
OVO 4: dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými	- odliší podstatné znaky od méně důležitých	- vnější a vnitřní charakteristika - přímá a nepřímá charakteristika		listopad

<i>prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i>	- rozvíjí kultivovaný písemný i mluvený projev - využívá poznatků z vlastní četby	- jazykové prostředky		
OVO 4: dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- využívá aktuálních témat z ekologie, problematiky životního prostředí - formuluje přesně a výstižně své myšlenky	Výklad - mluvený a psaný - jazykové prostředky výkladu - osnova výkladu - odstavce – přehlednost textu	<u>MV 3 stavba mediálních sdělení</u> <u>MV 1 kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</u> – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství	prosinec leden
OVO 2: rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- posiluje vztah k přírodě, k domovu, k místu, které dobře zná - obohacuje svůj projev o základní umělecké prostředky	Líčení umělecký popis jazykové prostředky líčení osnova líčení (příroda)		únor březen 3.kontrolní práce
OVO 10: využívá poznatků o jazyce a stylu k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- logicky uvažuje nad zadanými tématy - formuluje vlastní názory na aktuální problémy (mezilidské vztahy, ekologie) - zdokonaluje svůj ústní i písemný projev - zapojí se aktivně do diskuse ve třídě, ve škole anebo online - rozpozná v diskusních fórech na internetu nebo ve fórech, které připraví učitel, manipulativní techniky a vyjádří se k nim kriticky -	Úvaha - druhy úvahy Citát Tvořivé psaní Komunikace a diskuse aktivní komunikace: způsoby korektního a nekorektního diskutování posouzení obsahu a formy textů: strategie a odhalování účelu textu a záměru autora, analýza manipulace národní jazyk: využití útvarů národního jazyka, zejména dialektů a sociolektů, v souvislosti s komunikační situací a komunikačním záměrem	<u>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u>	duben květen 4.kontrolní práce
OVO 8 OVO 9: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel	- dokáže vyjadřovat své myšlenky a názory - obhájí svůj názor, vhodně argumentuje	Souhrnné poučení o slohu Jazykové styly Slohové postupy a útvary	<u>MV 2 interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</u>	červen

LITERÁRNÍ VÝCHOVA - Literární druhy a žánry v průběhu staletí			
Renesance a humanismus			září
OVO 19: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla OVO 25: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- poznává představitele evropské renesance - zamýšlí se nad obsahem úryvků dramatu - porovnává souvislý text se scénářem	Dante Alighieri Francesco Petrarca Giovanni Boccaccio Francois Villon Miquel de Cervantes William Shakespeare	<u>MkV 2 Lidské vztahy</u> – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur)
Renesanční literatura			říjen
OVO 27: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně v dalších informačních zdrojích	- hledá poučení v textu - zamýšlí se nad odkazem díla J. A. Komenského	Renesance v českých zemích Barokní literatura – J. A. Komenský	
Osvícenství, preromantismus			listopad
OVO 21: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo OVO 19	- popisuje strukturu a jazyk literárního díla - vlastními slovy interpretuje smysl díla - seznamuje se s představiteli českého národního obrození	J. Swift, D. Defoe J. W. Goethe F. L. Čelakovský Představitelé národního obrození	
Romantismus			prosinec
OVO 19 OVO 20: rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- sleduje jazyk děl a uměleckých prostředků tohoto období - vyhledává umělecké jazykové prostředky - vyhledává znaky romantismu v dílech světových autorů	A. S. Puškin V. Hugo K. H. Mácha J. K. Tyl	<u>MkV 1 Kulturní difference</u> – poznávání vlastního kulturního zakotvení;

Představitelé českého romantismu, Počátky realismu			leden	
OVO 19 OVO 21 OVO 25: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává básnické jazykové prostředky - formuluje vlastní názor na umělecké dílo - zamýšlí se nad obsahem úryvků dramatu - charakterizuje hlavního hrdinu 	K. H. Mácha J. K. Tyl K. J. Erben N. V. Gogol F. M. Dostojevskij		
Realismus			únor	
OVO 19 OVO 24 OVO 26: porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	<ul style="list-style-type: none"> - srovnává literární a filmové zpracování románu - vyhledává informace o životě a díle na internetu, v knihovně i dalších informačních zdrojích - charakterizuje hlavního hrdinu 	Ch. Dickens M. Twain B. Němcová	<u>MkV 1 Kulturní diference</u> – poznávání vlastního kulturního zakotvení;	
Český realismus			březen	
OVO 19 OVO 21 OVO 25	<ul style="list-style-type: none"> - vysloví svůj názor na umělecké dílo - využívá charakteristiku vnější i vnitřní k dané literární postavě 	K. H. Borovský B. Němcová		
Literatura 19. stol.			duben	
OVO 20: rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora OVO 19 OVO 25	<ul style="list-style-type: none"> - opakuje literární druhy a žánry - seřadí chronologicky části úryvku - interpretuje a hodnotí přečtený text - formuluje hlavní myšlenky textu - posuzuje výběr jazykových prostředků - charakterizuje hlavního hrdinu 	J. Neruda J. Arbes		
OVO 19 OVO 21	<ul style="list-style-type: none"> - sleduje výstavbu souvislého textu - charakterizuje hlavního hrdinu 	A. Jirásek A. a V. Mrštíkovi		květen

OVO 24	- rozvíjí čtenářské schopnosti			
Naturalismus				červen
OVO 20 OVO 24 OVO 25	- formuluje ústně dojmy z četby - seznamuje se s představiteli naturalismu v české literatuře	Guy De Maupassant É. Zola J. K. Šlejhar	<u>MkV 1 Kulturní</u> <u>diference</u> – poznávání vlastního kulturního zakotvení;	